WSPOMNIENIE

IWONA BEATA KLUK
(19.06.1967 – 11.04.2017)

Iwona Beata Kluk. Fot. Grzegorz Kumorowicz. Archiwum Muzeum Warmii i Mazur.

W kwietniu 2017 roku w lidzbarskiej farze w imieniu wszystkich pracowników Muzeum Warmii i Mazur ze smutkiem żegnałam Iwonę. Powiedziałam wtedy, że chociaż nie spotkamy jej następnego dnia w muzeum, to jednak wszystko, co pozostawiła po sobie, sprawi, że dalej będzie z nami. Potem kolega Andrzej Rzempołuch, z którym przez 25 lat pracowała w Dziale Sztuki Dawnej, przypomniał Jej dorobek zawodowy. Wszyscy wiedzieliśmy, jak pracowita i systematyczna była nasza Koleżanka, nie każdy jednak wiedział, jak wiele zostało po Niej trwałych dzieł. Długo słuchaliśmy opowieści o obiektach ze zbiorów Muzeum, które miała pod opieką, o Jej zainteresowaniach i badaniach naukowych, o zrealizowanych wystawach, a także o licznych projektach autorskich i publikacjach. To imponujący dorobek zawodowy.

Dla Iwony praca w muzeum stała się spełnieniem marzeń i podporządkowała jej swoje życie. Od siebie wiele wymagała, ale oczekiwała też solidnej pracy od innych. A najgorszy grzech stanowiły zaniedbania w opiece nad muzealiami. Dla niedbałych była bezlitosna, potrafiła ciąć słowem jak brzytwą.

Cechowała ją wyjątkowa cierpliwość i systematyczność w działaniach „u podstaw", takich jak katalogowanie i opracowywanie muzealiów, porządkowanie inwentarzy. Dowodem tego jest doprowadzenie do finału zadania, z którym

nie poradziły sobie trzy pokolenia olsztyńskich muzealników – sporządzenie inwentarza zabytkowych ram ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur. Poza tym Iwona ciągle „odkrywała" zabytki w ogromnych zasobach Muzeum, wydobywała z zatłoczonych magazynów kolejne obiekty – do konserwacji, do prezentacji na wystawach – i formułowała nowe zagadnienia i tematy publikacji. To przywracanie do życia ciągle nowych muzealiów, czekających w magazynach na zainteresowanie kustosza, było dla Niej jednym z wyzwań w pracy. Zaowocowało też szerokimi kontaktami i współpracą z konserwatorami zabytków, między innymi z pracowni uniwersyteckich Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a także pracującymi w Olsztynie. Często proszono Ją o konsultacje przy konserwacji obiektów z dziedziny malarstwa.

Odznaczała się niespożytą energią w przeglądaniu antykwariatów, lamusów i często odkrywała tam ciekawe obiekty. Potrafiła też zawalczyć o zakupienie ich do zbiorów. Miała wielki entuzjazm i cierpliwość, żeby przekonać innych do swoich pomysłów, oraz dar do popularyzacji efektów swojej pracy. Jej autorskie tematy lekcji muzealnych i szkoleń dla nauczycieli nie były wcale łatwe i popularne, bo opierały się na specjalistycznych studiach i wieloletnich badaniach, sięgały do ikonografii, symboliki w malarstwie i grafice. W swoim programie edukacyjnym wprowadziła takie zagadnienia, jak „Symbolika kwiatów", „Związki literatury z malarstwem na przestrzeni wieków", „Róże wstydu i lilie czystości. Związki literatury i malarstwa w symbolice kwiatów", „Jak Ifigenia stała się córką Jeftego", „Historia królewskiej powiernicy Katarzyny Franciszki Dönhoff", „Oniryzm w sztuce – przegląd ikonografii motywów śmierci, snu i zapomnienia". Cieszyły się dużym zainteresowaniem, bo potrafiła przedstawić je w przystępny i atrakcyjny sposób.

Swoimi fascynacjami artystycznymi, studiami ikonograficznym, odkryciami w malarstwie i grafice dzieliła się z innymi, popularyzowała je nie tylko w działaniach edukacyjnych i fachowych publikacjach, ale także zgodnie z duchem czasu na blogu IVOBATUS MALARSTWO GRAFIKA, prowadzonym od 2013 roku do czasu choroby. Oprócz tematów związanych z historią sztuki zamieściła tam wątek o przedstawieniach zwierząt w sztuce. Naszymi „braćmi mniejszymi" interesowała się nie tylko w sztuce, cechowała Ją wielka wrażliwość na ich los. Szczególną troską obdarzyła koty z lidzbarskiego zamku. Kiedy w 2005 roku zaczęła zarządzanie lidzbarskim oddziałem Muzeum, rezydentką zamku była Kicia – czarna kotka, wówczas już schorowana, prawie dwudziestoletnia nestorka. Iwona zapewniła kociej staruszce troskliwą opiekę, a kiedy odeszła, upamiętniła kamieniem nagrobnym w fosie zamkowej. Wynikł z tego niemały skandal, bo nie spodobało się to ówczesnym władzom samorządowym. Aby udowodnić małość takich zachowań, zaczęła szukać przykładów godnego upamiętniania zwierząt przez ludzi i przedstawiła je na blogu.

Zadbała także o godną następczynię Kici w lidzbarskim zamku. Pamiętam, jak na prośbę Iwony pomagałam jej przewieźć małe kociątko – pannę z do-

brego domu we Wrzesinie – do Lidzbarka. Mimo niedalekiego dystansu do pokonania była to pełna różnych zdarzeń podróż. Mała Mrunia – kolejna nadworna kotka zamkowa – została przez Iwonę nazwana na cześć kota Mruczysława z poematu „Myszeidos" biskupa Krasickiego. Wielkim ciosem dla Niej, po rezygnacji ze stanowiska kierownika muzeum lidzbarskiego i powrocie do pracy w Olsztynie, był postępek jej następcy – wywiezienie Mruni w nieznane miejsce. Był to postępek nie do wybaczenia, bo do tej pory wszyscy w lidzbarskim zamku dbali o mieszkające tam zwierzęta.

Jej trzyletnia praca w zamku lidzbarskim na stanowisku kierownika oddziału Muzeum Warmii Mazur przyniosła wymierne efekty. Doprowadziła do posprzątania zamkowych pomieszczeń, odnalezienia wielu zapomnianych obiektów. Przede wszystkim zaś opracowała nową, odświeżoną prezentację i promocję zamku biskupów warmińskich. Niezwykle ważne było dla niej zapewnienie bezpieczeństwa budowli i prezentowanym tam zbiorom, dlatego podjęła starania, uwieńczone sukcesem, o powołanie wewnętrznej służby ochrony – optymalnej dla tak dużego i cennego obiektu.

Wciąż trudno pogodzić się z odejściem Iwony i w to uwierzyć, pamiętając, jak dzielnie walczyła z chorobą i pracowała prawie do końca. Nie mogła już być codziennie obecna przy swoim biurku w muzeum, ale pracowała w domu – między innymi nad przewodnikiem po lidzbarskim zamku, a także nad scenariuszem nowej wystawy o dziejach rodzinnego Lidzbarka i zamku biskupów warmińskich (właśnie wtedy trwał remont finansowany z projektu norweskiego). Nie mogła być z nami na co dzień, ale interesowała się wszystkim pracami i kibicowała nam. A my trzymaliśmy za Nią kciuki, żeby zdążyła zobaczyć końcowe efekty. Na szczęście mogliśmy Ją gościć na uroczystym zakończeniu projektu rewitalizacji lidzbarskiego zamku i otwarciu wystawy zrealizowanej na podstawie Jej scenariusza, dzięki pomocy kolegi Andrzeja Rzempołucha.

Pozostaje po Niej do połowy niezapisana karta – napisano w nekrologu. Odeszła dużo za wcześnie, nie dokończyła wielu rozpoczętych badań, projektów i publikacji, chciała też wrócić do pisania doktoratu o środowisku artystycznym Królewca w XIX wieku. Wystarczyłoby tych zgromadzonych materiałów na kolejne 25 lat pracy albo i więcej. Mamy obietnicę Jej kolegi z Działu Sztuki Dawnej, że to, co pozostawiła nam Iwona w przepastnych teczkach i w pamięci komputera, też wyda owoce. Zgromadzona przez nią wiedza, której sama nie zdążyła udostępnić, trafi do rąk czytelników. W przyszłym roku ukaże się ilustrowany przewodnik po zamku w Lidzbarku Warmińskim. Będzie to dla nas okazja to ponownych z Nią spotkań.

Iwona Beata Kluk urodziła się 19 czerwca 1967 roku w Lidzbarku Warmińskim. W 1991 roku ukończyła studia na kierunku muzealnictwo w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracę magisterską, pod kierunkiem prof. Zygmunta Ważbińskiego, poświęciła twórczości malarskiej Józefa Korzeniews-

kiego, artysty działającego na dworze biskupa warmińskiego Adama Stanisława Grabowskiego. W tym samym roku w listopadzie rozpoczęła pracę w Dziale Sztuki Dawnej Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Pracowała tam 25 lat. W latach 2005-2008 zarządzała Muzeum Warmińskim – oddziałem Muzeum Warmii i Mazur w Lidzbarku Warmińskim. W 2009 roku ukończyła podyplomowe studia z marketingu kultury na Wydziale Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Była członkinią Stowarzyszenia Muzealników Polskich, brała udział w pracach Fundacji im. Mikołaja Kopernika we Fromborku i Stowarzyszenia Wspólnota Kulturowa „Borussia". Reprezentowała miasto Lidzbark Warmiński w Stowarzyszeniu Gmin „Polskie Zamki Gotyckie".

W 2006 roku została odznaczona Odznaką Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej".

W Dziale Sztuki Dawnej Muzeum Warmii i Mazur miała pod opieką zbiory malarstwa i grafiki nowożytnej od XVI do XVIII wieku. Prowadziła badania nad środowiskiem artystycznym Warmii i Prus, ikonografią i historią kolekcji szlachty pruskiej oraz dorobkiem artystycznym Akademii Sztuk Pięknych w Królewcu w zbiorach polskich. Jest autorką pierwszego inwentarza ram zabytkowych ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Jako kierownik oddziału Muzeum w Lidzbarku Warmińskim w latach 2005-2009 prowadziła w lidzbarskim zamku projekt „Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii i Mazurach" we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspólnota Kulturowa „Borussia", Fundacją „Erinnerung, Verantwortung und Zukunft" i Stowarzyszeniem IVS. Z jej inicjatywy i pod jej opieką wolontariusze zinwentaryzowali przedwojenne i tużpowojenne nagrobki na cmentarzu komunalnym w Lidzbarku Warmińskim, założonym na terenie dawnych ogrodów biskupa Ignacego Krasickiego. We współpracy z lidzbarską młodzieżą zrealizowała także projekt ratowania starych nagrobków. Pod jej merytoryczną opieką wolontariusze prowadzili lekcje muzealne dla sześciolatków pod wspólnym tytułem „Bliżej historii". Efektem tej współpracy była publikacja dwóch podręczników – „Na dworze księcia Ignacego" (2007/2008) i „Ludowe świętowanie na Warmii" (2008/2009). W latach 2008-2010 opracowała i poprowadziła projekt, którego celem było przywrócenie świetności ołtarzom w kaplicy lidzbarskiego zamku. Lata pracy w Muzeum Warmii i Mazur przyniosły znaczący dorobek zawodowy. Była autorką wielu wystaw, publikacji naukowych i popularnonaukowych.

Elżbieta Jelińska

WYSTAWY/KATALOGI

1992
– „Malarstwo religijne na Warmii XVII i XVIII wieku", Lidzbark Warmiński
– „Portrety szlachty pruskiej XVIII-XIX wieku", Muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera w Morągu, Oddział Muzeum Warmii i Mazur

1994
– „Portrety szlachty pruskiej XVIII-XIX wieku", Olsztyn, zamek

1995
– „Portrety szlachty pruskiej XVIII-XIX wieku, Muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera w Morągu, Oddział Muzeum Warmii i Mazur
– „Skarby muzeum Warmii i Mazur", wystawa jubileuszowa z okazji 50-lecia Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn, zamek (współudział)

1998
– „Sztuka konserwacji". Muzealia przywrócone kulturze narodowej dzięki współpracy Muzeum Warmii i Mazur z Wydziałem Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Olsztyn, zamek (współudział, współautorstwo katalogu)

2001
– „Ignacy Krasicki (1735-1801). Ostatni z wielkich mieszkańców zamku lidzbarskiego", Muzeum Warmińskie w Lidzbarku, Oddział Muzeum Warmii i Mazur (współudział)
– „Wielcy mieszkańcy zamku lidzbarskiego", Lidzbark Warmiński (współudział przy nowej edycji wystawy)
– „Portret w malarstwie barokowym", Muzeum w Mrągowie, Oddział Muzeum Warmii i Mazur

2002
– „Malarstwo religijne na Warmii", Lidzbark Warmiński, zamek (modernizacja)

2003
– „Portret w malarstwie od końca XVI do końca XIX wieku", Olsztyn, zamek (z informatorem)
– „Dawny Olsztyn w malarstwie, rysunku i grafice", Dom „Gazety Olsztyńskiej", Oddział Muzeum Warmii i Mazur (współautorstwo wystawy i katalogu, z Andrzejem Rzempołuchem)

2005
– „Malarstwo portretowe ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie", Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku
– „Ekspozycja malarstwa pejzażowego", Muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera w Morągu, Oddział Muzeum Warmii i Mazur

2007
– „Z teki nieznanego artysty", Lidzbark Warmiński, zamek

2008
– „Widoki dawnego Lidzbarka Warmińskiego", Muzeum Warmińskie w Lidzbarku, Oddział Muzeum Warmii i Mazur (współautorstwo z Andrzejem Rzempołuchem)

2009
– „Nowe szaty c.k. armii – grafika w służbie ideologii", Lidzbark Warmiński, zamek

2010
– „Portret. Modny czy tradycyjny?", Muzeum w Ostródzie (z informatorem)

2014
– „Portretowe inspiracje", Olsztyn, zamek

2015
– „Olsztyńskie muzealia w Polsce i na świecie", wystawa jubileuszowa z okazji 70-lecia Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn, zamek (współudział)

2016
– „Dzieje budowlane zamku biskupów w Lidzbarku Warmińskim", Muzeum Warmińskie w Lidzbarku, Oddział Muzeum Warmii i Mazur (współautorstwo scenariusza)

Znaczący udział autorski w wystawach innych muzeów:

2004
– „Dziecko w malarstwie od XVI do końca XIX wieku", Warszawa, Muzeum Pałac w Wilanowie

2005
– „Portret ponad wszystko. Jacob Wessel i jego wiek. Sztuka gdańska XVIII wieku", Muzeum Narodowe w Gdańsku

oprac. Andrzej Rzempołuch

BIBLIOGRAFIA PRAC Iwony Beaty Kluk (wybór)

1992

– Józef Korzeniewski (około 1732-1780) malarz na dworze biskupa Adama Stanisława Grabowskiego, Folia Fromborcensia, I: 1992, s. 49-71, 11 ryc.
– „Malarstwo religijne na Warmii XVII i XVIII wieku. Wystawa" [Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim], Olsztyn: Muzeum Warmii i Mazur 1992 [folder]
– „Malarstwo religijne na Warmii XVII i XVIII wieku, Lidzbark Warmiński, Zamek, czerwiec 1992 [omówienie wystawy], Biuletyn Historii Sztuki, LIV: 1992, nr 3, s. 75-77, 3 ryc.

1993

– „Portrety szlachty pruskiej XVIII-XIX wieku [wystawa w Muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera w Morągu], Olsztyński Informator Kulturalny, 7-8/1993, s. 22, 1 ryc.

1994

– sesja naukowa „Barok na Warmii, Święta Lipka", Olsztyn 23-24 IX 1993 [sprawozdanie], Biuletyn Historii Sztuki, LVI: 1994, s. 326-327
– „Portret szlachty pruskiej XVIII-XIX wieku", wystawa ze zbiorów własnych [Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie], Olsztyn: Muzeum Warmii i Mazur 1994 [folder]

1996

– hasła katalogowe w: „Sztuka niemiecka 1450–1800 w zbiorach polskich. Katalog wystawy", red. M. Maćkowska, Kielce, Muzeum Narodowe 1996
– „Portret Wilhelma I Orańskiego po konserwacji", Olsztyński Informator Kulturalny, 3/1996, s. 19-20, 1 ryc.

1997

– „Malarze z Lidzbarka Warmińskiego 1680-1780", Rocznik Olsztyński, XVII: 1997, s. 93-107, 9 ryc.
– recenzja: M. Warkoczewska, Wystawy Towarzystwa Sztuk Pięknych w Poznaniu (1837-1857), Warszawa–Poznań 1991, Rocznik Olsztyński, XVII: 1997, s. 446-447

1998

– autorstwo 56 haseł katalogowych (skróconych) w: „Sztuka konserwacji. Muzealia przywrócone kulturze narodowej dzięki współpracy Muzeum Warmii i Mazur z Wydziałem Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Katalog wystawy", red. A. Rzempołuch, Olsztyn: Muzeum Warmii i Mazur, 1998, passim, ilustr.
– „Portret Fanny von Kunheim autorstwa Ludwiga Rosenfeldera" [Cymelia muzealne], Olsztyński Informator Kulturalny, 11/1998, s. 13
– hasło katalogowe w: „Ogród. Forma – Symbol – Marzenie. Katalog wystawy", red. M. Szafrańska, Warszawa: Zamek Królewski, 1998

– hasła katalogowe w: „Mecenat artystyczny szlachty pomorskiej od XVI do początku XX wieku. Katalog wystawy przygotowanej z okazji 50-lecia Muzeum Pomorza Środkowego", red. A. Konarska, Słupsk: Muzeum Pomorza Środkowego, 1998

1999

– „Nieznane portrety autorstwa Rudolfa Gratza wychowanka Akademii Sztuk Pięknych w Królewcu", Folia Fromborcensia II: 1999, s. 75-98, 10 ryc.
– „Zakup rycin sfinansowany przez NBP Oddział Okręgowy w Olsztynie", Olsztyński Informator Kulturalny, 1/1999, s. 16, 4 ryc. na s. 25.
– „Portret rodziny Arthura Johanna von der Groebena z Ponar" [Cymelia muzealne], Olsztyński Informator Kulturalny, 2/1999, s. 13-14, 2 ryc.
– „Najnowsze nabytki Działu Sztuki Dawnej" [Muzeum Warmii i Mazur], cz. II, Olsztyński Informator Kulturalny, 6/1999, s. 14, 1 ryc.
– recenzja: „Kościoły i kaplice Archidiecezji Warmińskiej", red. ks. B. Magdziarz, t. I-II, Olsztyn 1999, Folia Fromborcensia II: 1999, s. 201-202.

2000

– „Obrazy Jerzego Pipera ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie", Folia Fromborcensia III: 2000, s. 51-69, 9 ryc.
– „Epitafium kanonika Bartłomieja Boreschowa. Przyczynek do dziejów wystawiennictwa w Prusach Wschodnich", Folia Fromborcensia III, 2000, s. 137--184, 5 ryc.
– hasła katalogowe w: „Gdańsk napoleoński. Oblężenia 1807, 1813. Katalog wystawy", scenariusz wystawy i oprac. katalogu A. Paczuski, Gdańsk: Muzeum Historii Miasta Gdańska, 2000

2001

– hasło katalogowe w: „I podaje wiek wiekowi… Tradycje chrześcijańskie w dziejach polskiego oręża", red. J. Macyszyn, Warszawa: Muzeum Wojska Polskiego, 2001

2002

– „Pochód koronacyjny Fryderyka I i jego uczestnicy", Informator Muzeum Warmii i Mazur, 1/2002

2003

– hasła katalogowe w: „Malarstwo na miedzi. Katalog wystawy", red. S. Drewniak, Legnica: Muzeum Miedzi, 2003
– autorstwo 25 haseł katalogowych w: „Dawny Olsztyn w malarstwie, rysunku i grafice. Katalog wystawy", red. A. Rzempołuch, Olsztyn–Warszawa: Muzeum Warmii i Mazur, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, 2003

2004

– hasła katalogowe w: „Gdańsk dla Rzeczypospolitej w służbie Króla i Kościoła", koncepcja wystawy i katalogu T. Grzybkowska, Muzeum Historii Miasta Gdańska, Warszawa, 2004

– „Malarstwo portretowe ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie / Porträtmalerei aus der Sammlung des Museums von Ermland und Masuren in Olsztyn", Olsztyn 2004, 48 s., 13 ilustr.
– „Środowisko artystyczne w XIX-wiecznym Królewcu. Początki funkcjonowania instytucji kulturalnych", Borussia. Kultura. Historia. Literatura, 33/34/2004, s. 85-95, 5 ryc.
– hasła katalogowe w: „Dziecko w malarstwie od XVI do końca XIX wieku", red. naukowa E. Micke-Broniarek, M. Ochnio, Warszawa: Muzeum Pałac w Wilanowie, 2004
– oraz: wersja angielska „The child in the painting from the 16th to late 19th century in the collections of Polish museums", red. E. Micke-Broniarek, M. Ochnio, The Wilanów Palace Museum
– „Gustav Graef – Ludwig Rosenfelder – Emil Neide. Przyczynek do malarstwa portretowego w dawnych Prusach Wschodnich w 2. poł. XIX wieku" (część I), Pamiętnik Sztuk Pięknych, półrocznik nr 2 (7), Toruń: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 2004, s. 129-136, 9 ryc.
– hasła katalogowe w: „Joannici i ich mistrz Jan Maurycy von Nassau-Siegen (1604–1679)", katalog wystawy w Muzeum Lubuskim im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski, 2004

2005
– hasła katalogowe w: „Portret ponad wszystko. Jacob Wessel i jego wiek. Sztuka gdańska XVIII wieku", red. A. Mosingiewicz, D. Kaczor, Gdańsk: Muzeum Narodowe, 2005

2006
– „Zamki, pałace i dwory w okolicach Susza dawniej i dziś", [w:] „Susz. Z dziejów miasta i okolic", red. J. Cygański, Olsztyn: Muzeum Warmii i Mazur. 2006, s. 109-127, 40 ryc.

2008
– hasło katalogowe w: „Herman Han. Mistrz światła i nokturnu. Narodziny baroku w malarstwie dawnej Rzeczypospolitej", Pelplin: Muzeum Diecezjalne, 2008

2009
– „Karl Friedrich Kunz (1904-1969), twórca subtelnych akwarel", Rocznik Olsztyński, XVIII, 2009, s. 67-85
– „Pałace i dwory w dawnym powiecie lidzbarskim. Materiały sesji", Dni Dziedzictwa Warmii – VIII, „Skarby Warmii", Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim 2009, s. 7-46.

2010
– „Obrazy w kaplicy zamkowej w Lidzbarku Warmińskim: Św. Jerzy przed cesarzem Dioklecjanem – Mistyczne Zaślubiny św. Katarzyny Aleksandryjskiej – Ukrzyżowanie", [w:] „Kaplica na zamku w Lidzbarku Warmińskim", red. A. Rzempołuch, Olsztyn: Muzeum Warmii i Mazur, 2010, s. 65-95.

– „Pokrywy studzienek kanalizacyjnych – zabytek czy złom? Co zachowało się po przedwojennych odlewniach na terenie Lidzbarka Warmińskiego i Olsztyna", [w:] „Dni Dziedzictwa Warmii VIII – Zabytki na Warmii – od pomysłu do przemysłu" [materiały konferencji], Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim 2010, s. 59-77
– „Portret. Modny czy tradycyjny? Informator o wystawie", Muzeum w Ostródzie 14 września – 15 listopada 2010, 35 s., 40 ilustr.

2013
– „O malarzach na dworze lidzbarskim i pasji kolekcjonerskiej Ignacego Krasickiego (1767-1795)", w: „Materiały konferencji historycznej Dziedzictwo kulturowe Dubiecka i okolic", Dubiecko 2013, s. 165-204, ilustr.
2014
– „Gerettete Porträts aus den Dohna'schen Schlössern in den Sammlungen des Museums von Ermland und Masuren in Allenstein (Olsztyn)", [w:] T. Foelsch, „Schlodien & Carwinden. Zwei Schlösser in Ostpreußen und die Burggrafen und Grafen zu Dohna", Groß Gottschow 2014, s. 162-197, ilustr. (współautorstwo z A. Rzempołuchem)

2016
– biogram malarza J. C. Schützego (zm. 1765), [w:] „Słownik Artystów Polskich", t. X Sa-Się, red. U. Makowska, Warszawa: Instytut Sztuki PAN, 2016, s. 308-309

Złożone do druku:

– „Panorama Stambułu ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur", Rocznik Olsztyński, t. XIX
– „Portrety z kolekcji pałacu w Gładyszach w zbiorach Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie", Rocznik Olsztyński, t. XIX. (współautorstwo z A. Rzempołuchem)
– „Poniatowski & Poniatowski. Wizerunki Stanisława Augusta i jego brata kardynała Michała Poniatowskiego w zbiorach Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie", Kronika Zamkowa, Zamek Królewski w Warszawie.

Zaczęte:

– Przewodnik ilustrowany. Zamek w Lidzbarku Warmińskim [tytuł roboczy], Warszawa: Foto Liner

oprac. Andrzej Rzempołuch